

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Tchember/Rusya – 7188/03

Karar 3.7.2008 [1. Daire]

Madde 3

İnsanlık dışı ceza

Sağlık problemleri bilinen bir askere, ceza olarak, aşırı fiziksel egzersiz yaptırılması ve bununla ilgili olarak etkili bir soruşturmanın yapılmaması: *İhlal*

Olaylar: Askerlik hizmetini yapmaktayken, tedavi görmüş olan dizlerindeki problemlerden dolayı fiziksel ve grup halinde egzersizlerden muaf tutulan başvuru kendisini, barakaları düzgün bir şekilde temizlemediklerinden dolayı, 350 bükülme hareketi yapma cezasına çarptırılmış bir grup askerin içinde bulmuştur. Başvuru egzersiz sırasında yere yığılmış ve hastaneye kaldırılmıştır. Omuriliğinde bir zedelenme tespit edilmiş, 2. dereceden sakat olduğuna karar verilmiş ve dolayısıyla tıbbi nedenlerden dolayı zorunlu askerlik yükümlülüğünden muaf tutulmuştur. Başvuru o gün bu gündür normal yürüyememektedir. Bir soruşturma sonucunda savcılık suç işlendiğine dair bir delil bulunmamasından dolayı, sorumlu subaylar hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucunun tazminat talebi, bir hukuk mahkemesi tarafından, bir ceza yargılaması sonucunda yapılmış bir suçluluk tespitinin bulunmayışı gerekçesiyle reddedilmiştir. Bu arada başvurunun annesi ceza kovuşturması açılmaması kararına karşı üst yetkili bir askeri savcıya şikâyetle bulunmuş ancak bu savcı hukuk mahkemesi kendisine dosyayı gönderinceye kadar bu şikâyeti incelemeyi reddetmiştir. O gün bu gündür başvurucuya konu hakkında başka herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Hukuk: Madde 3

a) *Maddi hukuk açısından:* Zor fiziksel egzersizler askeri disiplinin bir parçasını oluştursa da, askere çağrılanların sağlığını tehlikeye atmamalı ve onurlarını kırmamalıdır. Başvuru bir rahatsızlık geçirene kadar fiziksel egzersiz yapmaya zorlanmış ve bunun sonucunda omuriliğinde oluşan zedelenme sağlığını uzun süreli bir şekilde bozmuştur. Başvurucunun sağlık problemlerini çok iyi bilmelerine ve kendisini fiziksel ve grup halinde egzersizlerden muaf tutmalarına rağmen, başvurunun üstleri, başvurucuyu, tamda omurilik ve dizlerinde yüksek baskı oluşmasına neden olacak bir egzersiz yapmaya zorlamışlardır. Bu cezanın ağırlığı disiplin veya askeri gereklerle açıklanamaz. Dolayısıyla bu ceza, başvurucuda şiddetli fiziki acıya yol açmak için bilerek verilmiş olan insanlık dışı bir cezadır.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

b) *Usul açısından*: AİHM soruşturmanın birçok açıdan kusurlu olduğunu düşünmektedir (Tıbbi incelemenin yapılmamış olması, tanıkların tespit edilip sorgulanmamış olmamaları, başvurunun şahsen dinlenilmemiş olması. Ayrıca kovuşturmayla yer olmadığına ilişkin kararda başvurunun olay versiyonundan bahsedilmemiş ve bu yüzden de başvuru resmi olarak mağdur statüsünü alamamış ve usule ilişkin haklardan yararlanamamıştır). Başvurucu kendisini, herkesin sorumluluğu başkalarına attığı ve hiçbir ulusal otoritenin soruşturmayı denetleyip eksikliklerini gidermediği bir kısır döngüde bulmuştur. Hukuk mahkemesi ayrı bir denetim yapmamış ancak kararını askeri makamların kararlarındaki sonuçlara dayandırmakla yetinmiştir. Askeri savcı ise, hukuk mahkemesinin verdiği karardan sonra, artık başvurunun annesi tarafından yapılan şikâyeteye cevap vermeye gerek olmadığına karar vermiştir. Dolayısıyla başvurunun kötü muamele iddialarına ilişkin Rus makamlarının yaptıkları soruşturma ne kapsamlı, ne yerinde ne de etkili bir soruşturmaydı.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 13 – Hukuk mahkemelerinin olayın şartlarını kendileri değerlendirmeden soruşturmacının görüşünü paylaşmakla yetinmelerinde görüleceği üzere, etkili bir ceza soruşturmasının yapılmamış olması, sonradan gelebilecek diğer yollarında etkililiğini baltalamıştır. AİHM Rus ceza hukukunda tazminat talebinde bulunma olanağının ceza kovuşturması yapılmaması kararının dayandığı gerekçelere bağlı olduğunu belirtir. Dolayısıyla başvurunun üstlerine karşı, hiçbir suç işlenmediği gerekçesiyle, ceza kovuşturması açmama kararı, başvurucuyu, bir hukuk mahkemesinin önünde tazminat talebinde bulunma olanağından da yoksun bırakmıştır.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Manevi zarar için 10 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.